

PERSEPSI TERHADAP KEBERKESANAN PEMBELAJARAN AKTIF DALAM
PENGAJARAN DAN PEMBELAJARAN MATA PELAJARAN
EKONOMI ASAS TINGKATAN EMPAT

SEOW YEA PYNG

DISERTASI DIKEMUKAKAN BAGI MEMENUHI SYARAT UNTUK
MEMPEROLEHI IJAZAH SARJANA PENDIDIKAN (EKONOMI)

FAKULTI PENGURUSAN DAN EKONOMI
UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS

2011

ABSTRAK

Kajian ini dijalankan untuk menilai keberkesanan kaedah pembelajaran aktif dalam meningkatkan pencapaian akademik, minat, motivasi dan interaksi sosial pelajar bagi mata pelajaran Ekonomi Asas Tingkatan Empat berbanding dengan kaedah tradisional '*chalk-and-talk*'. Instrumen kajian yang digunakan ialah Ujian Pra dan Ujian Pencapaian, rancangan mengajar harian dan soal selidik. Kajian ini dilaksanakan dengan menggunakan reka bentuk eksperimen kuasi. Responden kajian terdiri daripada 64 orang pelajar Tingkatan Empat di sebuah sekolah menengah Daerah Kinta Selatan, Perak. Seramai 34 orang pelajar dari sebuah kelas dijadikan kumpulan rawatan yang mengikuti aktiviti-aktiviti pembelajaran aktif, sementara 30 orang pelajar dari satu kelas lagi dijadikan kumpulan kawalan yang mengikuti kaedah tradisional '*chalk-and-talk*'. Data dianalisis dengan menggunakan teknik Analisis Kovarians (ANCOVA) dan Ujian-T Sampel Berpasangan. Hasil ANCOVA menunjukkan terdapat kesan kaedah pembelajaran aktif yang signifikan terhadap pencapaian akademik pelajar berbanding dengan kaedah pengajaran tradisional '*chalk-and-talk*' bagi mata pelajaran Ekonomi Asas Tingkatan Empat. Manakala hasil analisis Ujian-T Sampel Berpasangan menunjukkan bahawa terdapat peningkatan minat dan motivasi para pelajar yang signifikan selepas mereka mengikuti aktiviti-aktiviti pembelajaran aktif dalam kelas Ekonomi Asas Tingkatan Empat. Namun begitu, tiada peningkatan interaksi sosial di kalangan pelajar yang signifikan selepas mereka mengikuti aktiviti-aktiviti pembelajaran aktif. Implikasi dapatan kajian ini mencadangkan bahawa pihak guru, pentadbir sekolah dan KPM wajar menggalakkan dan memperluaskan pengaplikasian kaedah pembelajaran aktif dalam proses pengajaran dan pembelajaran mata pelajaran Ekonomi Asas Tingkatan Empat untuk meningkatkan lagi pencapaian akademik, minat dan motivasi pelajar terbabit.

ABSTRACT

This research is conducted to evaluate the effectiveness of active learning techniques in enhancing academic performance, interest, motivation and social interaction among students for the subject of Form Four Basic Economics compared to traditional '*chalk-and-talk*' technique. Research instruments used are pre-tests, performance tests, daily teaching plans and questionnaires. This research is implemented using quasi experiment design. Research respondents consist of 64 Form-Four students from a secondary school in Kinta Selatan district of Perak. A class of 34 students becomes the treatment group which is taught using active learning techniques. The other class of 30 students becomes the control group which is taught using traditional '*chalk-and-talk*' technique. The data collected is analyzed using Analysis of Covariance (ANCOVA) and Paired Sample T tests. The result of ANCOVA shows that there is a significant effect of active learning techniques on the academic performance of the students compared to traditional '*chalk-and-talk*' technique for the subject of Form-Four Basic Economics. Besides, the Paired Sample T tests shows that there is a significant increase of students' learning interest and motivation after the students are taught using active-learning techniques in the Form Four Basic Economics class. However, there is no significant increase of social interaction among the students after they participate in the active learning activities. The findings of this research imply that the school teachers, school administrators and Ministry of Education should encourage and extend the usage of active learning techniques in the process of teaching and learning for the subject of Four-Four Basic Economics to further enhance students' academic performance, learning interest and motivation.

KANDUNGAN

	Muka Surat
PENGAKUAN	ii
PENGHARGAAN	iii
ABSTRAK	iv
ABSTRACT	v
KANDUNGAN	vi
SENARAI JADUAL	xii
SENARAI RAJAH	xiii
SENARAI SINGKATAN	xiv
BAB 1 PENGENALAN	
1.1 Pendahuluan	1
1.2 Latar Belakang Kajian	2
1.3 Pernyataan Masalah	6
1.4 Tujuan dan Objektif Kajian	9
1.5 Persoalan Kajian	10
1.6 Hipotesis Nol	11
1.7 Kerangka Kerja Konseptual	11
1.8 Keperluan Kajian	14
1.9 Definisi Operasional	17
1.9.1 Pengajaran dan Pembelajaran Ekonomi Asas	17
1.9.2 Pembelajaran Aktif	18
1.9.3 Pembelajaran Tradisional	18
1.9.4 Keberkesanan dalam P&P	19

1.9.5	Pencapaian Akademik	20
1.9.6	Minat	21
1.9.7	Motivasi	21
1.9.8	Interaksi Sosial	22
1.10	Kesimpulan	22

BAB 2 TINJAUAN LITERATUR

2.1	Pengenalan	24
2.2	Pembelajaran Aktif	25
2.3	Teori Pembelajaran yang Menyokong Pembelajaran Aktif	29
2.4	Teknik-teknik Pembelajaran Aktif	32
2.4.1	Perbincangan	33
2.4.2	Simulasi	34
2.4.3	Sumbang saran	36
2.4.4	Kajian Kes	37
2.4.5	Lawatan	39
2.5	Kajian-kajian Lepas yang Berkaitan	40
2.5.1	Perkembangan Pembelajaran Aktif dalam Pendidikan	40
2.5.2	Pembelajaran Aktif dalam Mata Pelajaran Ekonomi	43
2.5.3	Pembelajaran Aktif dengan Pencapaian Akademik Pelajar	45
2.5.4	Pembelajaran Aktif dengan Minat	48
2.5.5	Pembelajaran Aktif dengan Motivasi	51
2.5.6	Pembelajaran Aktif dengan Interaksi Sosial	52
2.5.7	Pembelajaran Aktif dan Kos Lepas	53

2.6	Kesimpulan	56
-----	------------	----

BAB 3 METODOLOGI

3.1 Pengenalan 573.2 Reka Bentuk Kajian 58

3.3 Responden Kajian 63

3.4 Instrumentasi 643.4.1 Ujian Pra dan Ujian Pencapaian 643.4.2 Soal Selidik 66

3.5 Kajian Rintis 68

3.6 Prosedur Kajian 70

3.6.1 Kebenaran 70

3.6.2	Pengumpulan Data	72
-------	------------------	----

3.6.3 Pembelajaran Aktif 733.6.4 Pembelajaran Tradisional 76

3.6.5 Perbandingan Kaedah Pembelajaran Aktif dengan Pembelajaran Tradisional 78

3.7 Prosedur Analisis Data 79

3.8	Batasan Kajian	80
-----	----------------	----

3.9 Kesimpulan 81

BAB 4 DAPATAN KAJIAN

4.1	Pengenalan	82
-----	------------	----

4.2 Latar Belakang Responden Kajian 83

4.2.1 Jantina 854.2.2 Bangsa 85

UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS	UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS	UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS
UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS	UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS	UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS
4.2.3	Taraf Pelajaran Bapa / Penjaga	86
4.2.4	Pekerjaan Bapa / Penjaga	86
4.2.5	Jumlah Pendapatan Bulanan Isi Rumah	87
4.2.6	Sebab Utama Mengambil Mata Pelajaran Ekonomi Asas	87
4.2.7	Mengambil Tuisyen Di Luar Sekolah bagi Mata Pelajaran Ekonomi Asas	88
4.2.8	Keputusan Mata Pelajaran Matematik dan Kemahiran Hidup PMR	89
4.2.9	Rumusan Latar Belakang Responden Kajian	91
4.3	Analisis Pencapaian Ujian antara Kumpulan Kawalan dan Kumpulan Rawatan dengan Menggunakan Teknik Kovarians (<i>ANCOVA</i>)	91
4.3.1	Perbandingan Pembelajaran Aktif dengan Pembelajaran Tradisional terhadap Pencapaian Akademik Pelajar	92
4.3.2	Analisis Data Eksperimen	94
4.4	Analisis Soal Selidik Kumpulan Rawatan	97
4.4.1	Analisis Ujian T Sampel Berpasangan dalam Peningkatan Minat Pelajar Selepas Pembelajaran Aktif	98
4.4.2	Analisis Ujian T Sampel Berpasangan dalam Peningkatan Motivasi Pelajar Selepas Pembelajaran Aktif	100
4.4.3	Analisis Ujian T Sampel Berpasangan dalam Peningkatan Interaksi Sosial Pelajar Selepas Pembelajaran Aktif	101
4.5	Rumusan Pengujian Hipotesis	102
4.6	Kesimpulan	103

BAB 5 PERBINCANGAN DAN KESIMPULAN

5.1	Pengenalan	104
5.2	Perbincangan Dapatan Kajian	105
5.2.1	Pembelajaran Aktif dan Pencapaian Akademik Pelajar	105
5.2.2	Pembelajaran Aktif dan Minat Pelajar	109
5.2.3	Pembelajaran Aktif dan Motivasi Pelajar	112
5.2.4	Pembelajaran Aktif dan Interaksi Sosial Pelajar	113
5.3	Implikasi Pembelajaran Aktif dalam P&P Mata Pelajaran Ekonomi Asas Tingkatan Empat	115
5.4	Cadangan untuk Melaksanakan Pembelajaran Aktif dalam P&P Mata Pelajaran Ekonomi Asas Tingkatan Empat	118
5.4.1	Cadangan untuk Pelajar	118
5.4.2	Cadangan untuk Guru	119
5.4.3	Cadangan untuk Sekolah	120
5.4.4	Cadangan untuk KPM	121
5.5	Kajian Lanjutan	123
5.6	Kesimpulan	124

RUJUKAN	126
----------------	------------

LAMPIRAN

A1	Jadual 1.2: Peratus Kelulusan Ekonomi Asas SPM Peringkat Nasional Tahun 2000-2009	137
A2	Jadual 1.3: Peratus Kelulusan Perdagangan SPM Peringkat Nasional Tahun 2000-2009	138
A3	Jadual 1.4: Peratus Kelulusan Prinsip Perakaunan SPM Peringkat Nasional Tahun 2000-2009	139
A4	Jadual 1.5: Perbandingan Gred Baru Dengan Gred Lama	140

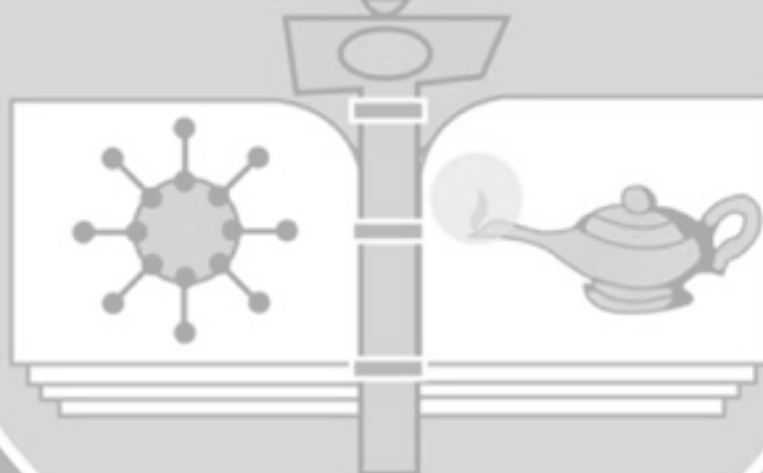
B1	Borang Soal Selidik	141
C1	Ujian Pencapaian Topik 1	146
C2	Ujian Pencapaian Topik 2	149
D1	Rancangan Mengajar Harian Topik 1	152
D2	Rancangan Mengajar Harian Topik 2	159
E1	Panduan dan Jawapan untuk Guru: Topik 1	167
E2	Panduan dan Jawapan untuk Guru: Topik 2	171
F1	Surat Kebenaran Kementerian Pelajaran Malaysia	177
F2	Surat Kebenaran Jabatan Pendidikan Perak	178
F3	Surat Permohonan Menggunakan Data Analisis Keputusan Peperiksaan Sekolah Menengah di Daerah Kinta Selatan, Perak	179

SENARAI JADUAL

Jadual		Muka Surat
Jadual 1.1	Min Peratus Kelulusan Ekonomi Asas, Perdagangan dan Prinsip Perakaunan SPM Peringkat Nasional (Tahun 2000–2009)	6
Jadual 1.2	Peratus Kelulusan Ekonomi Asas SPM Peringkat Nasional Tahun 2000-2009	137
Jadual 1.3	Peratus Kelulusan Perdagangan SPM Peringkat Nasional Tahun 2000-2009	138
Jadual 1.4	Peratus Kelulusan Prinsip Perakaunan SPM Peringkat Nasional Tahun 2000-2009	139
Jadual 1.5	Perbandingan Gred Baru dengan Gred Lama	140
Jadual 3.1	Aktiviti-aktiviti Pembelajaran Aktif Berdasarkan Topik Pelajaran	74
Jadual 4.1	Profil Latar Belakang Responden Kajian	84
Jadual 4.2	Pencapaian Keputusan Responden Kajian dalam Mata Pelajaran Matematik dan Kemahiran Hidup PMR	89
Jadual 4.3	Min dan Sisihan Piawai Ujian Pencapaian Topik 1 Mengikut Kumpulan	94
Jadual 4.4	Min dan Sisihan Piawai Ujian Pencapaian Topik 2 Mengikut Kumpulan	94
Jadual 4.5	<i>ANCOVA</i> bagi Pencapaian Prestasi Pelajar dengan Ujian Pra sebagai Kovariat Mengikut Kumpulan (Topik 1)	95
Jadual 4.6	<i>ANCOVA</i> bagi Pencapaian Prestasi Pelajar dengan Ujian Pra sebagai Kovariat Mengikut Kumpulan (Topik 2)	96
Jadual 4.7	Min dan Sisihan Piawai	98
Jadual 4.8	Ujian T Sampel Berpasangan	98
Jadual 4.9	Rumusan Pengujian Hipotesis	102

SENARAI RAJAH

Rajah		Muka Surat
Rajah 1.1	Kerangka Kerja Konseptual	13
Rajah 3.1	Pelan Tindakan Kajian	61
Rajah 3.2	Reka Bentuk Kumpulan Kawalan Tidak Setara	62
Rajah 3.3	Kitaran Aktiviti Pembelajaran Aktif dalam Kumpulan Rawatan	76
Rajah 3.4	Kitaran Aktiviti Pembelajaran Tradisional dalam Kumpulan Kawalan	77
Rajah 3.5	Perbandingan Kaedah Pembelajaran Aktif dengan Pembelajaran Tradisional	78

SENARAI SINGKATAN

ANCOVA	Analisis Kovarians (Analysis of Covariance)
BBM	Bahan Bantu Mengajar
KBBK	Kemahiran Berfikir Secara Kritis dan Kreatif
KPM	Kementerian Pelajaran Malaysia
P&P	Pengajaran dan Pembelajaran
PMR	Penilaian Menengah Rendah
SPM	Sijil Pelajaran Malaysia
STPM	Sijil Tinggi Persekolahan Malaysia

BAB 1

Pengenalan

1.1 Pendahuluan

Ilmu ekonomi adalah penting bagi setiap individu tanpa mengira apa jua bidang yang diceburinya. Ekonomi merupakan salah satu bidang sains sosial yang tidak dapat dipisahkan daripada kehidupan harian kita, seperti politik, sosial dan budaya. Contohnya, kepakaran seorang doktor adalah merawat pesakit, namun beliau tidak dapat mengasingkan kehidupan hariannya daripada dipengaruhi ekonomi negaranya. Sekiranya ekonomi negara tersebut berkembang pesat dan mencatat pendapatan per kapita yang tinggi, maka ini semestinya membawa kesan positif terhadap pendapatan seseorang doktor akibat daripada peningkatan kuasa beli dan taraf hidup rakyat negara berkenaan. Sebaliknya, jika ekonomi sesebuah negara meleset, maka pendapatan seseorang doktor akan terjejas kerana pengguna secara umumnya mempunyai

pendapatan boleh guna yang rendah dan akan mencari alternatif yang lain seperti pergi ke hospital kerajaan untuk menjimatkan kos perubatan mereka. Ilmu ekonomi membantu kita sebagai unit ekonomi, sama ada isi rumah, firma ataupun kerajaan, dalam membuat keputusan secara optimum dalam kehidupan harian kita. Dengan mempelajari ilmu ekonomi, seseorang dapat membuat keputusan dengan rasional, efektif dan bijak.

1.2 Latar Belakang Kajian

Mata pelajaran Ekonomi Asas merupakan mata pelajaran yang penting dan berkaitan dengan alam pekerjaan. Contohnya, pendidikan ekonomi secara formal membolehkan seseorang memahami konsep dan teori ekonomi dengan baik, seperti konsep permintaan, penawaran, kos pengeluaran, teori pasaran, belanjawan negara, perdagangan antarabangsa dan pertukaran asing. Dengan mempelajari ilmu ekonomi tersebut, seseorang berpeluang mendapat pekerjaan dalam sektor kewangan, jualan dan pemasaran, pengurusan, import eksport dan juga keusahawanan. Di samping itu, modal insan yang dilengkapi dengan pengetahuan ekonomi dan kemahiran dapat memenuhi keperluan negara selaras dengan usaha kerajaan mengaplikasikan kegiatan ekonomi berasaskan pengetahuan (*knowledge based economy*). Dalam konteks ke-ekonomi, pembangunan organisasi dan masyarakat amat memerlukan pembabitan pekerja (*knowledge workers*) iaitu modal insan yang produktif, kompetitif dan kreatif. Maka, modal insan yang cemerlang memainkan peranan yang penting ke arah membantu pencapaian misi nasional dalam menjadikan Malaysia sebuah negara maju pada tahun 2020 (Institut Tadbiran Awam Negara, 2003).

Sehubungan itu, kepentingan mata pelajaran Ekonomi Asas telah diakui oleh pihak kerajaan (Chee, 1996). Ini boleh dilihat dengan kewujudan bidang pengajian ekonomi di peringkat universiti di negara kita. Terdapat banyak institusi pengajian tinggi tempatan seperti Universiti Kebangsaan Malaysia, Universiti Utara Malaysia, Universiti Sarawak Malaysia dan universiti-universiti yang lain telah menawarkan pengajian ekonomi dengan pelbagai pengkhususan, contohnya pengkhususan ekonomi perniagaan dan perdagangan antarabangsa, ekonomi sumber manusia, ekonomi Islam dan sebagainya (Mohd Yahya, 2001).

Selain itu, menurut Pusat Perkembangan Kurikulum, Kementerian Pelajaran Malaysia (KPM), elemen pendidikan ekonomi telah dimasukkan dalam kurikulum sekolah rendah bagi murid darjah empat, lima dan enam melalui mata pelajaran Kajian Tempatan yang telah diperkenalkan sejak tahun 2001 (KPM, 2001). Ini menunjukkan bahawa kepentingan pendidikan ekonomi tidak pernah diketepikan, sebaliknya semakin mendapat perhatian daripada KPM. Sesungguhnya, mata pelajaran Ekonomi telah lama diperkenalkan dalam sistem persekolahan negara kita. Mata pelajaran Ekonomi Tingkatan Enam dalam peperiksaan Sijil Tinggi Persekolahan Malaysia (STPM) telah diperkenalkan sejak tahun 1958. Kemudian mata pelajaran Ekonomi Tingkatan Enam telah menggunakan Bahasa Melayu pada tahun 1963 (Mohamad Zakaria, 1997). Seterusnya, kurikulum mata pelajaran Ekonomi Asas diperkenalkan pada tahun 1991 di bawah rancangan Kurikulum Bersepadu Sekolah Menengah (KBSM).

Dalam rancangan KBSM, mata pelajaran Ekonomi Asas ditawarkan kepada pelajar Tingkatan Empat dan Lima sebagai salah satu mata pelajaran elektif dalam

bidang Teknik dan Vokasional. Mengikut Buku Panduan Mata Pelajaran Elektif Sekolah Menengah KPM (1991), pelajar-pelajar Tingkatan Empat dan Lima diberi kebebasan untuk memilih dua hingga lima mata pelajaran elektif daripada empat kumpulan mata pelajaran elektif yang ditawarkan. Mata pelajaran elektif yang ditawarkan dalam kumpulan Teknik dan Vokasional tersebut termasuk Prinsip Perakaunan, Ekonomi Asas, Perdagangan dan lain-lain. Ini menunjukkan bahawa mata pelajaran Ekonomi Asas hanya diambil oleh sebilangan pelajar yang tertentu, tertakluk kepada keadaan di mana sekolah tersebut ada menawarkan mata pelajaran Ekonomi Asas.

Kurikulum Ekonomi Asas digubal dengan tujuan memberi pelajar pemahaman yang teguh mengenai prinsip-prinsip asas ekonomi bagi membantu pelajar memahami isu-isu ekonomi dalam dunia moden serta membuat keputusan yang akan membentuk masa depan negara. Melalui mata pelajaran ini, pelajar dapat memahami masalah yang berpunca daripada sumber terhad dan membuat pilihan yang rasional tentang penggunaannya. Pemahaman ekonomi juga dapat membantu individu memainkan peranan sebagai pengguna dan pengeluar yang bertanggungjawab dalam masyarakat. Selain itu, pelajar juga belajar dan memahami fungsi dan peranan bank-bank dan institusi-institusi kewangan, masalah-masalah ekonomi Malaysia serta perdagangan antarabangsa. Justeru itu, para pelajar dapat memainkan peranan yang berkesan dan bermakna dalam kehidupan seharian mereka. Nilai-nilai murni seperti berjimat cermat dalam penggunaan sumber, rasional, bekerjasama dan berdikari juga dipupuk melalui mata pelajaran ini. Secara keseluruhannya, sukatan pelajaran Ekonomi Asas dirancang dan digubal untuk menyumbang ke arah pembinaan insan yang baik,

seimbang dan harmonis dari segi intelek, rohani, emosi dan jasmani selaras dengan hasrat Falsafah Pendidikan Kebangsaan (KPM, 2000).

Memandangkan isi kandungan mata pelajaran Ekonomi Asas ini mempunyai hubungan dan kaitan yang langsung dengan kehidupan seharian kita, maka pengajaran yang hanya berpusatkan penguasaan fakta dan isi kandungan adalah tidak sesuai untuk mencapai matlamat dan falsafah mata pelajaran Ekonomi Asas. Biasanya guru Ekonomi Asas di kebanyakan sekolah lebih cenderung menggunakan kaedah tradisional seperti kaedah kuliah (*chalk and talk*), menyalin nota dan menekankan aktiviti hafalan. Ini menyebabkan pelajar kurang bermotivasi dan berasa bosan untuk mempelajari mata pelajaran tersebut.

Oleh itu, KPM telah mencadangkan bahawa kaedah P&P Ekonomi Asas sepatutnya dilaksanakan dengan menggunakan pedagogi yang berpusatkan pelajar supaya pembelajaran aktif sentiasa berlaku. Pembelajaran aktif perlu lebih banyak diamalkan oleh guru di dalam kelas supaya menjadikan proses P&P lebih menyeronokkan. Maka, KPM telah menghasilkan sebuah modul “Amalan Terbaik Pembelajaran Aktif dalam Ekonomi Asas” untuk membantu guru melaksanakan pembelajaran aktif dalam kelas (KPM, 2005). Sejauh manakah pembelajaran aktif yang ditekankan oleh KPM itu adalah berkesan untuk mempertingkatkan pencapaian akademik, minat, motivasi serta interaksi sosial pelajar dalam mata pelajaran tersebut? Persoalan inilah yang ingin dijawab dalam penyelidikan ini.

1.3 Pernyataan Masalah

Pencapaian mata pelajaran Ekonomi Asas adalah kurang membanggakan jika dibandingkan dengan mata pelajaran elektif yang lain dalam kumpulan mata pelajaran elektif yang sama, iaitu mata pelajaran Perdagangan dan Prinsip Perakaunan. Perkara ini dapat diperlihatkan dengan jelas oleh min peratus kelulusan peringkat nasional bagi ketiga-tiga mata pelajaran tersebut dalam Peperiksaan Sijil Pelajaran Malaysia (SPM) selama sepuluh tahun, seperti yang ditunjukkan dalam Jadual 1.1 berikut.

Jadual 1.1
Min Peratus Kelulusan Ekonomi Asas, Perdagangan dan Prinsip Perakaunan SPM Peringkat Nasional (Tahun 2000–2009)

Mata pelajaran	Min Peratus Kelulusan (%) Peringkat Nasional Dalam Peperiksaan SPM (2000-2009)
Ekonomi Asas	63.00
Perdagangan	68.91
Prinsip Perakaunan	76.18
Sumber: KPM (2010)	

Berdasarkan analisis pencapaian mata pelajaran Ekonomi Asas, Perdagangan dan Prinsip Perakaunan dalam peperiksaan SPM tahun 2000-2009 seperti yang ditunjukkan dalam Jadual 1.2, Jadual 1.3 dan Jadual 1.4 (dalam Lampiran A1–A3), min peratus kelulusan peringkat nasional bagi Ekonomi Asas adalah paling rendah, iaitu hanya 63% berbanding dengan Perdagangan (68.91%) dan Prinsip Perakaunan (76.18%).

Selain itu, pencapaian mata pelajaran Ekonomi Asas dalam peperiksaan SPM bukan sahaja rendah dari segi peratus kelulusan, tetapi juga dari segi kualiti

pencapaian gred kelulusan pelajar. Berdasarkan analisis peratus kelulusan Ekonomi Asas SPM peringkat nasional yang ditunjukkan dalam Jadual 1.2 (dalam Lampiran A1), peratus pelajar yang memperolehi keputusan gred cemerlang (1A dan 2A) adalah amat rendah, manakala kebanyakan pelajar hanya lulus mata pelajaran Ekonomi Asas dengan memperolehi keputusan gred lulus (7D dan 8E). Dalam erti kata lain, ramai pelajar yang mengambil mata pelajaran Ekonomi Asas dalam peperiksaan SPM gagal dalam mata pelajaran tersebut. Ini bukan sahaja menjejaskan prestasi keputusan calon secara individu, tetapi juga menjejaskan prestasi pencapaian sekolah secara keseluruhan dalam peperiksaan SPM. Kesannya, bilangan calon SPM yang mengambil mata pelajaran Ekonomi Asas bagi tahun 2000 hingga tahun 2009 semakin berkurangan. Fenomena ini akan berterusan sekiranya pencapaian mata pelajaran Ekonomi Asas masih pada tahap yang tidak memuaskan.

Kelemahan pencapaian mata pelajaran Ekonomi Asas sering dikaitkan dengan pelbagai masalah, seperti pelajar yang lemah dalam pencapaian akademik, pelajar yang lemah dalam penguasaan kemahiran pengiraan, persepsi pelajar yang negatif terhadap mata pelajaran ini, kaedah pengajaran yang tidak menarik, waktu pengajaran yang tidak mencukupi dan lain-lain. Contohnya, salah satu faktor yang menyebabkan kelemahan mata pelajaran Ekonomi Asas adalah disebabkan mata pelajaran ini merupakan mata pelajaran elektif kepada pelajar yang lemah dalam pencapaian akademik di kebanyakan sekolah kita (Roziah, 2007). Kenyataan ini disokong oleh Ramlee (2003) yang mendapati bahawa prestasi seseorang pelajar dalam kursus Ekonomi pada tahun pertama di UPSI adalah dipengaruhi oleh tahap penguasaan mereka dalam Matematik. Selain itu, kajian di luar negara juga menunjukkan bahawa terdapat perkaitan yang rapat antara pencapaian dalam Matematik terhadap

pencapaian pelajar dalam subjek Ekonomi di peringkat yang lebih tinggi, seperti di peringkat universiti (Raymond, Raymond & McCrickard, 2008). Satu lagi faktor yang mempengaruhi pencapaian mata pelajaran Ekonomi Asas adalah persepsi pelajar yang negatif terhadap mata pelajaran tersebut (Md. Yusof, 1998). Kajiannya menunjukkan bahawa kebanyakan pelajar mempunyai persepsi yang negatif terhadap isi kandungan bahan pengajaran Ekonomi Asas dan kaedah pengajaran guru. Motivasi pelajar juga adalah rendah. Pelajar berasa bosan dan susah untuk memahami konsep-konsep ekonomi yang abstrak dengan kaedah pengajaran guru yang berbentuk kuliah di bilik darjah (Becker & Watts, 2001; Shahril Marzuki, Quek & Chang, 1994). Sehubungan itu, satu kajian perlu dilakukan untuk menilai keberkesanan pembelajaran aktif dalam membantu meningkatkan pencapaian akademik pelajar.

Dalam konteks kajian ini, fokus kajian hanya ditumpukan kepada P&P mata pelajaran Ekonomi Asas. Kajian-kajian lepas yang dibuat menunjukkan bahawa P&P mata pelajaran Ekonomi Asas biasanya dilaksanakan dalam kaedah yang berpusatkan guru sahaja ataupun kaedah kuliah (Becker & Watts, 2001; Roziah 2007). Kebarangkalian guru-guru ekonomi menggunakan kaedah pengajaran yang lain adalah jauh lebih rendah berbanding dengan guru-guru bidang lain (Becker, 1998).

Memang tidak dinafikan bahawa P&P yang dikendalikan oleh guru di bilik darjah memainkan peranan penting untuk mengatasi kelemahan pencapaian mata pelajaran Ekonomi Asas kerana guru adalah pengajar kurikulum sebenarnya (Crandall, 1983). Menurut KPM (2001), kualiti P&P pendidikan menengah umumnya bergantung kepada corak pembelajaran dalam bilik darjah. Oleh itu, Pusat Perkembangan Kurikulum, KPM telah mencadangkan pembelajaran aktif dalam mata

pelajaran Ekonomi Asas untuk memperbaiki dan mempertingkatkan lagi pencapaian akademik pelajar. Justeru itu, satu modul pembelajaran aktif dalam Ekonomi Asas, yang berjudul “Amalan Terbaik Pembelajaran Aktif Dalam Ekonomi Asas” telah diterbitkan untuk menggalakkan guru-guru Ekonomi Asas mengamalkan pembelajaran aktif. Pembelajaran aktif merupakan satu strategi pembelajaran yang berkesan kerana aktiviti-aktivitinya yang berpusatkan pelajar mampu meningkatkan penglibatan pelajar dalam mata pelajaran tersebut, meningkatkan pemahaman, minat, motivasi dan juga interaksi sosial pelajar sepanjang proses P&P (KPM, 2005). Adakah pembelajaran aktif dapat meningkatkan pencapaian akademik, minat, motivasi dan interaksi sosial pelajar jika ia dilaksanakan oleh guru Ekonomi Asas di sekolah? Suatu kajian perlu dibuat untuk menyelidik keberkesanan pembelajaran aktif dalam P&P mata pelajaran Ekonomi Asas Tingkatan Empat dengan berpandukan kepada penggunaan modul tersebut.

1.4 Tujuan dan Objektif Kajian

Tujuan kajian ini adalah untuk mengkaji keberkesanan pembelajaran aktif dalam P&P mata pelajaran Ekonomi Asas Tingkatan Empat di sebuah sekolah menengah Daerah Kinta Selatan, Perak. Keberkesanan pembelajaran aktif dikaji dari segi kemampuan kaedah ini untuk meningkatkan pencapaian akademik, minat, motivasi dan juga interaksi sosial pelajar dalam P&P mata pelajaran Ekonomi Asas Tingkatan Empat. Terdapat empat objektif kajian yang dibentuk secara lebih khusus dalam penyelidikan yang dijalankan iaitu untuk:

- i. mengenal pasti sama ada pembelajaran aktif dapat mempertingkatkan pencapaian akademik pelajar dalam mata pelajaran Ekonomi Asas Tingkatan Empat.
- ii. mengenal pasti sama ada pembelajaran aktif berkesan untuk meningkatkan minat pelajar dalam P&P mata pelajaran Ekonomi Asas Tingkatan Empat.
- iii. mengenal pasti sama ada pembelajaran aktif berkesan untuk meningkatkan motivasi pelajar dalam P&P mata pelajaran Ekonomi Asas Tingkatan Empat.
- iv. mengenal pasti sama ada pembelajaran aktif berkesan untuk meningkatkan interaksi sosial pelajar dalam P&P mata pelajaran Ekonomi Asas Tingkatan Empat.

1.5 Persoalan Kajian

Tujuan kajian adalah untuk menyelidik keberkesanan pembelajaran aktif dalam P&P mata pelajaran Ekonomi Asas Tingkatan Empat. Maka kajian yang dicadangkan ini akan menjawab soalan-soalan berikut:

- i. Adakah pembelajaran aktif dapat mempertingkatkan pencapaian akademik pelajar dalam mata pelajaran Ekonomi Asas Tingkatan Empat?
- ii. Adakah pembelajaran aktif berkesan untuk meningkatkan minat pelajar dalam P&P mata pelajaran Ekonomi Asas Tingkatan Empat?
- iii. Adakah pembelajaran aktif berkesan untuk meningkatkan motivasi pelajar dalam P&P mata pelajaran Ekonomi Asas Tingkatan Empat?
- iv. Adakah pembelajaran aktif berkesan untuk meningkatkan interaksi sosial pelajar dalam P&P mata pelajaran Ekonomi Asas Tingkatan Empat?

1.6 Hipotesis Nol

Hipotesis-hipotesis nol ini ialah:

- i. Tidak terdapat perbezaan yang signifikan kesan kaedah pembelajaran aktif dan kaedah pembelajaran tradisional terhadap pencapaian akademik pelajar.
- ii. Tidak terdapat peningkatan minat pelajar yang signifikan terhadap mata pelajaran Ekonomi Asas Tingkatan Empat selepas mengikuti kaedah pembelajaran aktif.
- iii. Tidak terdapat peningkatan motivasi pelajar yang signifikan terhadap mata pelajaran Ekonomi Asas Tingkatan Empat selepas mengikuti kaedah pembelajaran aktif.
- iv. Tidak terdapat peningkatan interaksi sosial pelajar yang signifikan terhadap mata pelajaran Ekonomi Asas Tingkatan Empat selepas mengikuti kaedah pembelajaran aktif.

1.7 Kerangka Kerja Konseptual

Dalam kajian ini, penyelidik mengkaji keberkesanan pembelajaran aktif dalam proses P&P mata pelajaran Ekonomi Asas Tingkatan Empat. Keberkesanan pembelajaran aktif dalam kajian ini diukur melalui peningkatan pencapaian akademik, minat, motivasi dan interaksi sosial pelajar selepas mengikuti pembelajaran aktif. Model Pengajaran 3-P yang diperkenalkan oleh Biggs (1978) digunakan sebagai kerangka kerja konseptual kajian. Model Pengajaran 3-P tersebut terbahagi kepada tiga fasa yang utama iaitu tanda (*Presage*), proses (*Process*) dan hasil (*Product*). Untuk

menyelaraskan fasa-fasa tersebut agar dapat bersesuaian dengan konteks kajian ini, maka terminologi pra kajian (tanda), proses P&P (proses) dan keberkesanan pembelajaran aktif (hasil) digunakan dalam kajian.

Dalam kerangka kerja konseptual ini, pra kajian merujuk kepada aspek-aspek pelajar sebelum mengikuti pembelajaran aktif, iaitu pencapaian akademik, minat, motivasi dan interaksi sosial pelajar terhadap mata pelajaran Ekonomi Asas Tingkatan Empat. Manakala, fasa kedua iaitu proses P&P merujuk aktiviti-aktiviti pembelajaran aktif yang dijalankan dalam kelas Ekonomi Asas Tingkatan Empat. Dalam konteks kajian ini, terdapat lima kaedah pembelajaran aktif yang digunakan dalam kelas pembelajaran aktif iaitu perbincangan, simulasi, sumbangsaran, kajian kes dan lawatan dalam kawasan sekolah. Bahan dan alatan yang disediakan untuk aktiviti-aktiviti pembelajaran dapat membantu meningkatkan keberkesanan pembelajaran pelajar (Biggs & Moore, 1993). Seterusnya, fasa yang ketiga merujuk kepada keberkesanan pembelajaran aktif, iaitu pencapaian akademik, minat, motivasi dan interaksi sosial pelajar selepas mengikuti pembelajaran aktif.

Dalam konteks Model 3-P, kerangka kerja konseptual yang diketengahkan menerangkan keberkesanan pembelajaran aktif terhadap pencapaian akademik, minat, motivasi dan interaksi sosial pelajar dalam mata pelajaran Ekonomi Asas Tingkatan Empat. Dalam erti kata lain, model Biggs ini adalah sesuai digunakan untuk mengenal pasti aktiviti-aktiviti pembelajaran aktif dalam kelas Ekonomi yang dapat memberi kesan kepada hasil pembelajaran melalui peningkatan pencapaian akademik, minat, motivasi dan interaksi sosial pelajar dalam mata pelajaran Ekonomi Asas Tingkatan Empat. Model ini adalah seperti yang ditunjukkan dalam Rajah 1.1 di bawah.